

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Tidning för Amåls Stad och Dalsland.

Prenumerationspris: 2: 24 B:fo.

Joh. Fr. Liedbergs
Officin.

Torsdagen d. 14 Mars.

Utlemnas hvarje
Torsdag e. m. kl. 6.

Wigde:

Inspektoren A. Olson och Mademoiselle Louise Mag-
nell, på Hügen, den 14 Febr. 1850.

Döde:

F. d. Handlanden A. Nilssons och dess kära maka
Amalia Bergmans ömt älskade son Alfred, afled stilla
på Lägenheten Fredriksberg vid Amål, i en förande sjuk-
dom den 10 Mars 1850, i en ålder af 8 år, 1 månad
och 24 dagar, hvilket endast härigenom slägt och vänner
tillkännagifves.

Studerande ynglingen Wilhelm Johan Setterlund på
Kyrkeböhl i Ellidals, den 22 Febr. 1850, efter långsamt
förande sjukdom och en ålder af 26 år, 11 månader och
4 dag.

Å m å l.

Hvilkfen dag som sednast kommer tillkännagifwer
en mer och mer utvecklad wår — Lärkorna sjunga,
och redan i förra weckan sågo wi fullt utslagna Blå-
fippar (anemone hepatica) — ännu föres dock Wenern
med lag — och föres wäl fortfarande till inträffan-
de olyckor återföra "meubementet" till landbacken.

Om den stora fördelen af Cellfångelser har
flåa Stadsbetsmyndigheten gifwit oss ett nytt bewis: Efter
ett dygns wilstande i Cell lärer Martin-Aro sin
nu hafwa erkänt sitt barnamord. Sedan han i sitt le-
gie i staden qwåst barnet, har han medfört lifet till sitt
landställe, och där bränt upp det. — Då fångelser
olyckligtwis måste finnas, måste man önska, att alla så-
dana af "gamla flammen" i men af tid och tillgångar,
måtte utbytast mot Cell-fångelser! — Erfarenheten
har redan bewisat, att då umgånget med kamraterna i
de förra förbårdar brottlingen, den enstliga själfbetraf-
telsen i de sednare uppmjukar och förbättrar honom.

Aftenbladet berättar ett nytt swel af en bland de
så kallade Dikentörerne (Precentarne?) i Christiania.
För sin familj föregifwande en angelägen resa till Kö-
penhamn afreste han den 6 i förra månaden flyndsam-
ligen öfwer Swinesund och Swerige, medförande, som
man förmodar, en mängd honom af enstilde personer
anförtredde pengar. Hos flitesträtten äro redan au-
målde öfwer 42,000 Spdr fordringar på honom — för
hvilken skuld nästan ingen tillgång lär finnas. En
polisbetjent har sparat honom till Hamburg, hvarifrån
han dock med så betydligt försprång tagit wägen åt
Paris, att föga hopp lär återstå för hans gripande.

Förwållningsutskottet för Gifsborgs
Låns Norra Hushållnings-Sällskap
har till Kongl. Landbruks-Akademien
afgifwit en så lydande årsberättelse:

September månads wackra wäderlet tillät såden
blifwa för det mesta wäl inbergad.

Resultatet af wäderleken under 1848 års höst samt
1849 års wår- och sommar månader har i afseende på
föörden varit följande:

Höshwetet och höstrågen hafwa i allmänhet varit
tunna och lyrblandade, samt lemnat en afkastning un-
der medelmåttan.

Wårhwete och wårråg hafwa gifwit en medelmät-
tig föröd. Af fern och hafre har landmannen, isyn-
nerhet på Dalsland, erhållit en mindre god föröd.
Ären woro tunna, och blefwo på somliga ställen så o-
jemnt mogna, att mycken wårfsåd måste afstöras grön.

Arter, bönor och wicker hafwa i allmänhet gifwit
en medelmättig afkastning, men på södra Dalsland un-
der medelmåttan.

Potatisföröden är under medelmåttan, men af nå-
gorunda god beskaffenhet och ej så mycket, som under
de förra åren angripen af torröta.

Roswor, kål, kålrötter, lin och bampa hafwa lem-
nat medelmättig afkastning. Hösförden deremot har
warit under medelmåttan.

Bårbuskar och frukttrån hafwa under 1849 varit
serdeles gifwande; men ömtåliga trädgårdswårter, så-
som gurkor, turkiska bönor och dylika, hafwa under den
flygla sommaren afdeles wantrifwits. Biskötsel har
likaledes under det sistförflutna året varit föga lönan-
de. Hwad för öfrigt trädgårds- och biskötsel, fogar-
nes wård samt allmogens binäringar angår, får För-
wållningsutskottet återöpa sina förut derom afgifna yt-
tranden.

Höspjelmningen och höstfåningen hafwa blifwit werk-
ställda utan sonnerligt hinder af wäderleken, och de sit-
tidne höst besådda åkerfåten hafwa i allmänhet ett lof-
wande utseende.

Wenerns wattenhöjd har under det förflutna året
warit medelmättig. Segtationen på denna sjö började
den 17 April och slutade den 24 November.

Handeln war under 1849 något listigare, än un-
der 1848. Wedpriset war isynnerhet högt.

Den af Kongl. Hushållnings-Sällskapet underhållna
Veterinär-inrättningen forisar att af allmänheten be-
gagnas.

Genom sin Sekreterare har Sällskapet låtit utar-
beta förslag till reglemente och stadgar för pastorats-
wis bildade Försäkringsbolag mot den elakartade lung-
sjukan. Wid 2:ne hållna allmänna sammanträden af
ertens possessionater har detta wiktiga ämne blifwit
grundligen disuteradt; men något bolag har ännu icke
bunnit bildas, troligen i anseende till allmogens o-
benägenhet att ingå i sådana föreningar, förr än faran
står afdeles för dörren.

Medelt lemnandet af 1000 Rdr k:ko såsom ränte-
fritt lån på fem år, har Sällskapet tillwågrat en
ändamålsenlig benwårns uppförande på Trollhättan.

Den 11 siltidne Juni hölls den af Sällskapet för-
anstaltade första expositionen af uggboskap, goda mjölk-
kor och unga hästar. Wid detta tillfälle utdelades 14
premier med inalles 40 Siltwerriksdalrar.

Sällskapets cassa och öfriga tillgångar utgöra för
det närwarande ungefär 9000 Rdr blo.

Jurikes.

Göteborg d. 9 Mars. Härwarande Privat-
bank hade förliden tisdag bolagsstämma, derwid utdel-
ningen bestämde till 6¼ proc. å det kontant insatta
kapitalen.

Lund d. 2 Mars. Förl. Tisdag installerades i
embetet den nyligen utnämnde Prof. i Österländska språ-
ken Carl Johan Tornberg. Till den högtidligheter,
hwarmed installationen försiggid, hade inbjudningskrist
utgått från Universitetets nuwarande Rector Magnifi-
cus Dr. Neuter Dahl, som deruti förutskickat en biografisk
öfwer — en Katholik Westerås-biskop Israel Erlands-
son. — På aftonen uppwaktades Prof. Tornberg med
wibatrof af Studentcorpsen. (Corr.)

Lidköping d. 9 Mars. I går bröts isbandet
på Lidaelswen och den är i dag nästan fri från is.
Kinnewiken är ännu isbetäckt. — Spannemålsströfveln
i dag är liten och Hafre-spekulanter synes hålla sig
tillbaka, i afwaktan på lägre priser. Hafre köpes i dag
för 4: 12.

Maricstad. På Carlslborg ha några personer haft och några ha ännu smittkoppor, hvilken sjukdom lärt difforts af en från norra orterna ar-tillerist, hvilken fort efter ankomsten till fästningen för omkring 14 dagar sedan sjuknade och ästod.

Om Socialismen.

Under de sednaste åren har en märkvärdig förändring timat bland de nymodigt så kallade "arbetarne". Den nästan allestädes tillvärande befolkningen och den stigande konkurrensen hafwa åstadkommit dels nöd, dels saknad af åtskilliga genom wanans makt så godt som nödvändiga beqvämigheter och sålunda åstadkommit en temligen allmän misshelärdhet med status quo, — för att tala såsom en riktig diplomat.

Det nya evangelium, som i Frankrike först förkunnades genom St Simon och Fourier, i glöddande ordalag predikades af Lamennais, utbildades till fanatism af Cabet och under olika former fann mer eller mindre nitiska apostlar i Louis Blanc, Victor Considerant, Pierre Leroux, Proudhon m. fl. samt nu omsider funnit undersködd i nästan alla liberala franska tidningar, — detta nya evangelium, nutidens Sinar, till utseendet en Chimæra af till hälften kristligt, till hälften barbariskt ursprung, den s. k. Socialismen, har så småningom äfwen inträngt i andra länder, förnämligast i Tyskland och derifrån till andra grannstater, Skandinavien inberäknadt. I Schweiz, hwarest jäsningssprocessen gymnas af en större politisk frihet och en mängd flyktningars tillströmmande från alla håll, har en stark brännpunkt länge varit för den nya läran, som i rader spridt sig derifrån åt alla väderstreck.

I Tyskland har det i synnerhet varit Weulings och Heinzens, men äfwen många andras skrifter, som bidragit att bland det egentliga folket uppväcka en stark politisk jäsning, redan några år före 1848 års vulkaniska rörelser. Heinzens flygskrifter woro strängeligen förbudna, men lästes desto begärligare. Den Tyske "arbetaren" kom genom denna läsning till ett klarare själfmedvetande: han började tänka. Arbetaren fick snart bundsförwandter. Till den nya rörelsen flöto sig många andra, såsom en hop yngre personer, som wero misnöjde med regeringarnes reaktionära anda och med det petrificerade s. k. Tyska förbundets ömkligheter; vidare en hop litteratörer, som försmåttade under censurens tryck, en hop embetsmannamännen, som genom intriger blifwit utestängda från befordran, abstrakta filosofer, enkla forskare, ungdomliga swärmare och utopister, samt en hop i grunden endast "liberala" (i ordets gamla bemärkelse) personer, men som slutligen började förwifwa om en lugn politisk utveckling.

Sjelfwa litteraturen har tagit en socialistisk rigt-

ning. Samhällets sår och spudet hafwa kontöst blifwit uppläckta, isynnerhet genom Engene Sues litiga penna. Hans romaner hafwa funnit läsare, öfversättare och imitatorer i nästan alla länder och bland nästan alla klasser.

"Folket", det arma, betryckta folket, har slutligen midt i sin nöd blifwit uppbjöt till dagens afgud, på hwars altare mängen offerar. Den nya tidens fältrop har blifwit: Förbättring af de lägre klassernas tillstånd!

Än en gång upplefwer den öfwerdrifna filantropi, denna menflighetens afgudadyrfkan, som wisade sig kort före den första Franska revolutionen. Det fjerde ständet, det s. k. proletarietet, har uppträdt på skådeplatsen och fordrat rättigheter, ja privilegier, nära nog orimligare än de trenne andra ständens.

Emellertid gick liberalismen hand i hand med den radikalt-socialistiska demokratin ända till 1848 års revolutioner. Liberalismen och socialismen hade gemensamma fiender att bekämpa. Men så snart dessa blifwit besegrade, inträdde söndering. Liberalismen låg sig komprometterad genom socialismens öfwerdrifter, och socialismen kunde aldrig förlätra liberalismens warsamma sakmed.

Följden blef, att begge till en tid åter måste duka under för reaktionen. Sönderingen fortfar och socialismen gör stora eröfringar på liberalismens område. Så hafwa t. ex. nästan alla Frankrikes liberala tidningar förklarar, att de under det eller det wilstkoret, i det eller det afseendet bylla socialismen. Säkeri synes och wara, att socialismen går framåt med stora, med segrande steg. Så har t. ex. i Norge den bekante socialist-hufwudmannen Thrane på sednaste tiden wunnit betydligt anhang, betydlig framgång, och här i Sverige tydes man och börja omfatta socialismen.

Bore för den 17 Februari detta år inneböll en uppmaning till alla Sveriges tidningar att desanbera de nya socialistiska organerna i hufwudstaden. Detta torde dels wara förbättrat, dels icke ens wärdt att tänka på. Bättre wöre måhända att grundligt diskutera frågan och söka så mycket som möjligt rentu bort det barbariska og äs, hwaraf den allt igenom på kristlig grund byggda socialismen lider, och derefter ansluta sig till denna sanna, som utan twifwel kommer att segra, sänder des föräktare wilja beqwäma sig att göra rimliga koncessioner, så att det kan blifwa möjligt för den samsade fosterlandsvännen att upprätta en trosartikel bland liberalismens lära, hwilket wäl med tiden läter se hos oss, liksom annorstädes. Swerre.

(L. i W. S. o. L.)

Hwilken will arbetsklassens werkliga wäl?

Det har tywäre! börjat blifwa wantligt äfwen i

Lasse Stolts Saga.

berättad af S. A. Hedlund.

(Fortf. fr. nr 10.)

ochuru nästan hela landets befolkning med dämpning deltog i befrielsekriget, och ingen, hwarken hög eller låg, undandrog sig kampen för fäderneslandets heliga sak, så uppkommo dock flera oönskliga stridigheter emellan anförarne, af hwilka sentiga wille underhandla med Ryssland och på fredlig wäg bereda landet ett bättre tillstånd, andra deremot, de som insågo att på fredlig wäg ingenting kunde winnas, önskade att med wapen i hand tillkämpa sig fäderneslandets frihet eller döden. Dessa stridigheter förlamade landets kraft, utbredde bland folket misstroende till anförarne och lemnade de ryska armeerna tillfälle att intränga i landet.

I början af Februari månad 1831 inbröto också ryssarne med öfwer 100,000 man öfwer polska gränsen. Genom anförarnes församlinghet, hade man i Polen icke mer än omkring 50,000 man i ordning att möta dem med. Daktadt denna underlägsenhet wunno polackarne flera segrar och skulle utan twifwel hafwa lyckligen öfwerwunnit fienden och beredt sitt lands frihet, om icke oberusksamhet, oerfarenhet, och inbördes stridigheter, jemte för-räderi, hos dem som flodo i spetsen för landets angelägenheter, hade gjort om intet folkets hjeltemodiga ansträngningar. Det blefwe för långt att här tala om alla de enkilda bragder och de många allmänna olyckor, hwar-på det Polska frihetskriget, året 1831, war så rikt. Ware det nog sagt, att i början af September månad woro polackarne slagna på flera punkter, och deras hufwudsakliga styrka tillbakadrifwen till grannskäpar af hufwudstaden, hwaraf försvar war deras sista räddning.

Efter denna korta historiska öfwerblick, återwända wi till Lasse Stolt.

Bland wårdsbus i den goda tyska staden, Danzig, war wårdsbuset Røda Ornen icke det minst ansedda. Belyget wid en af de många smågator, som gå ned till hamnen, i ett litet

två wåningars hus, hade det på nedra botten en rymlig kylkåsar, med en stor gammaldags spis i ena hörnet, ett ekbord midt på golwet, och fasta ekbänkar kring wåggarne. I öfrige wåningen funnos 3 a 4 smärre gäststråm, som wåningens, som önskade legis öfwer natten. Isynnerhet war det swenska sjöfarande som här hade sitt tillhåll, hwarför man också här funde så både anrättningar i mat och andra beqvämigheter på swenskt wis.

I kylkåsar, som är klädd med en hop löf-qwistlar kring wåggarne, och en stor löstruka i spisen, se wi fem personer sittande omkring det stora ekbordet. Wid öfwersta ändan sitta en temmeligen stor, wälködd figur, med en wälmående fryntligt ansigte, en hwit ullsom nattmössa på hufwudet och en hwit tröja öfwer arlarne. Det är wården på Røda Ornen, som just nu råder den stora tennstannan, fylld med tyft öl, af sin granne till höger, i hwilken wi igenfåna wår hederliga Jungman, i sin röda sjömansskjorta, gula silf-feshalsduk och med sitt solbrända, redliga ansigte. Ifrån Jungman går öfmannan till en wadmalsbrod, med det ljuwa håret deladt midt i pannan, och nedfallande i ett par lockar ut-öfwer kinderna. På allt detta, men ännu läser på en gång med och sakmod och i detta ögonblick en smula försagdhed, blandad med uskfelenhet, igenfåner man lätt den swenske bondesonen, wår wår Lasse Stolt. Midt emot honom sitta, med armen flödd på bordet, och blickarne ostättligen stirrande på en punkt, en man, som syntes wara mellan 30 och 40 år. Det låg något eget i denne mans utseende, som Lasse ej kunde undgå att märka, ochuru wården syntes bemöda sig, att genom uppmaning att dricka, åstoda Lassés uppmarksamhet, hwar gång han såg på den besynnerliga personen. Hans klädel röjde ingenting owantligt om icke en hög röd mössa med lång nedhängande tofs; men de mörka, dyfvert blickande ögonen, det swarta håret, de kantiga, starpa anletsdragen gjorde på Lasse ett djupt intryck. Han typte sig se en häftig

swenska hjerta klappade af begär att på något sätt wara honom till gagn. Lassés tankar och känslor i detta fall und-gingo icke den femte personens i skåpet uppmärksamhet. Denne femte, war en person af ganska motståndande utseende och wäsen. Under ett litigt, uppbröttigt pratande, lät han sina plirande, af ett pnyigt rödt hår bekluggade, ögon löpa lifran den ena, till den andra af sällskapet, under det han lätade, som brydde han sig ej om någon af dem. Särdeles sökte han mycket att komma i samtal med Lasse, och gjorde honom en mängd frågor på en råddrakad swenska, uppblandad med tyska ord. Lasse war glad att kunna meddela sig litet med en främling och höll just på att öppna hela sitt hjerta och öppa alla sina plirer för honom, då han lände en hård slår i sidan af Jungmans starka näswe. Han bej-dade sig, ochuru med förundran och såg frå-gande på Jungman. Denne lätades ingens-ting om, men påsade på engång, under det han räckte Lasse öfbågaren, och hwitade:

"Låt bli att tala mycket med den der kar-len; såg honom framför allt öfhwart du äm-nar dig."

Som samtale nu fördes på tyska förstod Lasse så godt som ingenting deraf, utan satt tyft för sig sjelf, då och då smuttande på öl, litet, någon gång blickande med deltagande på mannen i röda mössan, som satt beständigt lifa orörtig.

Engång såg han öfwermodadt upp och mötte med sin genomträngande blick Lassés ögonkast. Efter att hafwa betraktat Lasse en stund wände han sig till wården med en fråga. Lasse förstod dennes svar: "Es ist ein Schwede" (det är en swens).

Den andre swarade: "So, die Schweden sind erliche und tapfere Leute." (Swenskarne äro ett ärligt och tappert folk.)

Det glädde Lasse att höra en sådan wälkomsthelsning på främmande jerd, och hans deltagande för den som sagt den öfades alltmer.

Den andre swarade: "So, die Schweden sind erliche und tapfere Leute." (Swenskarne äro ett ärligt och tappert folk.)

Det glädde Lasse att höra en sådan wälkomsthelsning på främmande jerd, och hans deltagande för den som sagt den öfades alltmer.

Den andre swarade: "So, die Schweden sind erliche und tapfere Leute." (Swenskarne äro ett ärligt och tappert folk.)

Det glädde Lasse att höra en sådan wälkomsthelsning på främmande jerd, och hans deltagande för den som sagt den öfades alltmer.

(Fortf.)

wårt land, att hos dem, som med kroppsligt och ansträngning nödgas föda sig och sina familjer, inpregla den föreställningen, att de äro högst olyckliga, som så måste tråta, att de rika och bättre lottade böra dela med sig, så att lotterna af det goda må bli jemlika, att allt bör blifwa gemensamt o. s. w. Ehuru de förledande orden läggas på det sätt, att man vill synas warmt deltaga för de s. k. lägre folk-klassierne, hvilkas målsmän här uppträda helt opåfallande, så wisar erfarenheten, att man, långt ifrån att bereda de arbetandes wälfärd, tvärtom juist wärlat deras olycka och undergång genom sådana föreställningar, hvilkas egentliga syftning, eller åtminstone owilkfortiga påsejd, är oro och omwältning.

Arbetare, som fört i lugn stötte sina pligter, som med sit och möda förtjena sitt och de sinas uppehälle, som woro nöjda och i enbelt mått njöto af hwitans wederswiftelse efter arbetsansträngningen, göras nu o-belättna och misnöjda, klandra sitt läge i lifwet, afundas de bättre lottade, låta ånådra sig af miswälselheten med samhallets lagar. Öfwerbet och inrättningar, samt sluta med att sty modan sasom en förmenad orättwisa. Snart saknande det nödwändiga, utlagas de af orons och samwetsöfverbrädelsernas onda andar, sätta sig med nöje till lika tänkande och lika förstörda, och af den idega arbetaren blifwer nu en ordnings fiende, i många händelser hemfallen åt dryckenskapen och fängelset.

Tassan är mörk, men naturförmån. Mången har gått denna bana fram till sitt förderf, och om än dessa företeelser behöwa hittills här i Sverige warit mera partiella, kunna wi dererom i andra länder se skidespelet i en större skala, så att tusentals arbetare ryckas genom denna hänförelse, ifrån sina arbeten med en tarflig bergning, in i upprorets leder, för att slutligen blifwa uppförade såsom blinda werkslyg i sina uppwiglars hand. Wätte aldrig den dag randas, då man äfwen i wåre festerland lyckas förleda och hänföra de arbetande folk-läskernas medlemmar till en sådan sinnestämning af misnöje och hat, hwarigenom de bringa öfwer sig och de sina undergång och elände.

Den, som vill sina medborgares werkliga bästa, be-gagnar i sanning icke dessa medel för målets ernående. Öwertom söftar han på ett helt annat sätt. Han söker ingiwa arbetaren med att besegra mötande swärter, för att så mycket mer tillfredsställas af mödans lön; han underlättar tillfället att winna arbete och derför njuta sålig wedergållning; wisar, att om än kroppsligt arbete har sin mödesfulla ansträngning, kunna betydmer, elägenheter, lidanden och ansträngningar, om än af annan art, ded mången gång i wida högre grad ut-göra de så mycket afundade öfrige samhällsklassiernas lott. Han söker på detta sätt hålla meder uppe hos den arbetande, och wäcka hos honom en sinnesstämning, som förtäflar honom med menfligheten och samhället. Wäl wetande, att misnöje och ewilja äro första steget till det onda, söker den, som werkligen vill de arbetandes bästa, att utrota den uppfligande o-belättnets-känslan.

Detta för människan så wigtiga mål winnes åter skraft derigenom, att man bildar för sitt sinne föreställningen af en framtid, för hvilken man sträfwar. I sjelfwa detta sträfande ingår snart kärnan af uppföllda pligter, och med omtänkan för en jordiskt framtid står äfwen i förening blicken bort om grafwen, — reliqis wäckelse och en allwarligare ångt af alla lifwets förhållanden. Då nu en wis försyn tilldelar åt den arbetsamme och omtänksamme belöningen af äfwen förbättrade jordiska wilkor; då den sparlsamme bereder ett öfwerflott för kommande dagar, den samwetsgranne fadren och den ömma modren genom outtröttliga omforger för sina barns uppfostran i dessa bilda nyttiga medborgare för samhället och född för sin egen ålderdom, så måste den som uppriktigt vill främja de arbetandes wäl, nitist verka för sådana inrättningar, som skolor, ja undervisningsanstalter i allmänhet, Sparbanker, med ett ord, för allt som bereder en ljusare framtid åt den idege arbetaren.

Genom dessa bemödanden kan och måste det lyckas att i de arbetandes hem införa trefnad, förnöjsamhet, tacklsamhet mot försynen och kärlek till festerland och öfwerbet, i stället för wantrufnad, misnöje, ofacksamhet och ofund, hvilka aldrig lemna sinnet i ro, förrän det förstär människan i det djupaste elände. Jäfsångt må derföre de, som predika de kommunistiska och socialistiska lärorna och derigenom söka förwilla omdömet, förspjela och, att de wilja arbetarens sanna wäl. Sådant är icke förhållandet. Öwertom låta de sjelfwa hänföra sig af egenlysttan, som förmörkar deras omdöme, och säkert är, att om deras läror skulle lyckas winna framgång, följden deraf blifwe den arbetande klassens olycka och förderf.

(U. E.)

(Insändt.)

För en kort tid sedan, hade någon wälsment i ett

Lidningsblad läst införa en artikel rörande bildande af en Cassa för låtnad i Fattigfördrjningen. Affig-ten war ganska god och bör ej med liknöjdhet förbises, tiderna äro sådana nu, det man wäl behöfwer idifla om något skall gå framför.

Insändaren af nämnde artikel ansåg, att bildandet för en dylik fond lämpligast skulle kunna tillwägabrin-gas derigenom, att en hwar sparade en sup om året till detta ändamål, men hwarför icke 2, till och med en hel kanna, ehuru detta sedmare wöre aldeles för mycket begärt af Bränwins-älskare, men nog gief det an. Underkennad will derföre gå en medelwäg och ej wara o-billig. Som det alltid är swårt att i stort få något fram, will jag föreslå, att nemten: hwarje Socken inom sig öfwerenskom (som sedermera skulle fastställas) att hwarje person (utom Kottehjon som anses fria) ifrån fylda 16 år erlade till en Fattig-Cassa 1 a 2 eller flera fl. banko årligen — dessa medel skulle uppbåras och förwaltas af Socken-Nämnden, utlåna penningarne mot säkerhet, eller kanske bättre insätta dem i Sparbank, samt årligen uti Maj wisa Pastor och församlingen redo.

När slutligen Cassan wunnit den styrka att räntan kunde anlitas, skulle Kottehjon och andra fattige utan åtskillnad i stånd, dermed pensioneras; Häraf skulle man komma derhån, att den nu wantliga afgiften till Fattig-Cassan förswunne och tillfullt alla nödlidande blifwa huljne.

Som ingen eho det wara må kan säga sig fri från fattigdom bör icke eller någon motarbeta, tvärtom med-werka till en dylik inrättning — desutom wore den ju god och i afseende på utgiften slutligen egen fördel. Med beparing af supen kunde gjerna kaffetoppen sättas i bredd — tant härpå de, som möjligen anie något kloft häruti och bättre än jag kunna utweckla saken, början är emedertid gjord till förslaget, och Herrar Pastorer påhade bäst att göra sina församlingar upp-märksamme härpå. Lundagård i Mars 1850.

A n d. S w e n s s o n.

(Insändt.)

Till dem det rörer.

Det hände sig för några dagar sedan, att en min vän vid genouresan uppehöll sig här i staden ett par dagar. Denne min vän är en man, som förstätt att uppfatta det sanna och goda i vår tids anda, hwarvit han alltid som rättesnöre och ledtråd med fördel begagnat reli-gionen, d. v. s. andan af kristendomens bud: "du skall älska din nästa såsom dig sjelf!" Han har således lika litet kunnat falla på den tanken, att han till följe af sin mera synsamma ställning i lifwet är mera än den läg-ste, som han kunnat förmås att med liknöjdhet och köld anse sitt kall, om än detta är af obenärkt beskaffenhet och icke inbringar något i kassan, så snart det blott har afseende på att vara nyttig och verksam för det allmän-na. Vi kommo under våra samtal att widröra detta sam-hälles angelägenheter, dervid han, till min och detta sam-hälles blygd, öfverraskade mig med tillwitelsen, att våra kommunalangelägenheter icke i åtskilliga delar handhaf-was med den omsorg och kraft på långt nära, som erfor-dras för att erhålla de resultat och det gagn som med befintlige tillgångar kan tillwägabringas. Särskildt föll vårt samtal på undervisningsväsendet, med hänsigt till de lägre klassernes barns skolundervisning isynnerhet. Med uttryck af innerlig tacksamhet tolkade han för mig ortens innebyggares erkänsla för det nit och den osparda möda, som han visste att lärarne vid härvarande "storskola" använda vid sina lärjungars undervisning. "Men der- emot", sade han, "måtte det stå bedröfligt till med lan-kasterskolan. Alla tider på dagen möter jag på gatorna en mängd af arbetsklassens barn; jag frågar den ene, jag frågar den andre och tredje af dem: går du, min vän, i någon skola? men erhåller för hwarje upprepad fråga ett upprepadt nej till svar; och orsaken till ett så-dant förhållande är för mig nästan oförklarlig, och bör, af dem som äro sätte att hafva tillsyn härvid, vara oför-svarligt både för Gud och menniskor. Till skolan har af en wälsinnad man blifwit skänkt ett kapital af 10 å 11,000 riksdaler, af hvars afkastning läraren skall hafva sin aflöning. Man måste medgifwa, att det är ganska o-hugneligt för personer som ega något och som tilläfwentyr för något jikartadt ändamål skulle finna sig böjda att göra något godt, då de se med hvilken församlighet och köld deras goda och ädla afsigter misshandlas, så länge de ej sjelfve kunna utföra rolen af en spiritus rector. Jag vill dock icke skjuta skulden på läraren en-sam, hylken, som man sagt mig, skall vara en demo-kratiskt sinnad man med sympatier för de lägres upp-lysning och bildning. ty han kan icke, med bästa wilja, gå ur hus, i hus och taga barnen med sig i skolan; och dessutom är det för honom föga uppmuntrande till nit, verksamhet, då han ej understödes af den direction som har sig uppdraget öfwerinseendet vid skolan; ty just hos denna direction ligger efter min tanka felet."

Jag blef upprörd och förtretad på vederbörande öfver dessa min väns ord, samt beslöt att på detta sätt gifva mina känslor luft, till den verkan det kan medföra.

(Insändt.)

Tröst.

Tiden glädjens blommor sönderplockar
Blad för blad, och strör dem liknöjd ut,
Hur din krans du fäster i hans lockar,
Skakar han dock af sig den till slut.

Tag den opp ur stofvet; qväf din smärta,
Låt ock trampad blomma bli dig kär.
I din minnesbok du arma hjerta!
Lägg den mellan bladen: göm den der.

Men må der ej någon klagan gömmas
Öfver svikit hopp och bruten tro.
Ej af dig, af Gud allen' de dömmas.
Låt Försonarn i ditt hjerta bo.

Mer på himlen än på jorden hoppas:
Glädjens blommor då ej tiden när,
I ditt bröst med evig glans de knoppas;
Skulle de ock vattnas af din tår.

Vill du minnets altartafla måla,
Glöm ej kärlekens madonnabild:
Låt om pannan ljusets gloria stråla
Och dess blick på korset hvila mild.

Lidandet är sjelft en himlens Engel,
Sänd hit ner till pröfning och till strid;
Segrarn räcker han sin liljestängel,
Ljus ger blomman och dess doft ger frid.

Hvarjehanda.

Ett Stockholmsblad innehåller följande anekdot:
En af våra lärda, Bergelius, kom från Palestina till Rom och befann sig i små omständigheter. Han flagade sin nöd för en af de lärda kardinalerna och bad honom om ett understöd. Kardinalen rådde Bergelius, att han skulle annonsera att han hade ett litet parti palm från Jerusalem till salu, på hvilken Gudsmoder med barnet hade hvilat; och då Bergelius invände, att han icke medfört någon sådan från Jerusalem, svarade honom Kardinalen leende: "I Rom är ingen brist på gammal palm!"

Carbonnet har uti Franska Akademien meddelat den observation, att af 420 hustrur, hvilkas män arbeta uti tobaksfabriker, hafva 356 framfödt twillingar.

Kungörelse.

Tisdagen den 19:de dennes och följande dagar blifver uti Sterbhuset efter afl. Nämndemannen Andersson från Granbeck Gillberga Socken, genom öppen och frivilig Auktion till den högstbudande försålt hela och efterlemnade vackra och väl vårdade Lösörebo, bestående af Silfver, Koppar, Thenn, Postelin, Glas, Bläck, Malm, oeh Jernsaker, Möbler och Husgerådssaker af hvarjehanda slag, Linne- och Sängkläder, Mangångkläder, Snickarsmide och Fiskredskap, Laggkärl, en Bränvinsgång med tillbehör, Äkdon och Körredskap af alla slag, Kreatur, 4 stycken Hästar, 15 st. Nötkreatur, Får och Svin, Spannemål af Hvete, Råg, Ärtor, Blandsäd, Hafre och Potäter, Hö och Halmfoder.

För säkre och kände köpare lemnas anstånd med betalningen till den 1:ste nästa September, men mindre säkre och okände mot kontant eller antaglig borgen. Mat för Auktionssökande samt foder för medhafvande Hästar erhålles på stället mot kontant betalning, som till hugade speculanters efterrättelse härigenom kungöres. Hasselrud den 9 Mars 1850.

Efter anmodan
Nils Nilsson.

Kungörelse.

Wermlands och Dahls Respective Herrar Bruks-egare behagade sammanträda å vanligt ställe i Christinehamn Fredagen den 22 Mars innevarande år kl. 10 f. m. för att så väl utse Trenne Revisorer för granskning af JernContoirets räkenskaper och Förvaltning under sistl. år, som afgöra öfrige Förekemmande ärenden, och anser jag mig böra upplysa att detta sammanträde blifvit så tj-

digt utsatt i marknaden, som skett, för att så medelst gå den af Herrar Handlande i Götheborg uttryckte önskan till mötes. Filipstad den 25 Febr. 1850.

På Embetes vägnar
Frans von Scheele.

Kungörelse.

För upprättande af sådana Tabeller, som enligt ankommen föreskrift, ärligen böra till Vällof. Magistraten ingifvas, för att till Kongl. Commerce-Collegium insändas, varda alla de inom Amåls Stad och på dess områda boende Handtverks-Mästare, likasom de, hvilka äga tillstånd att något handverk såsom försörjningsmedel bedriva, samt Fabriksidkare, Bryggare, Bagare och Slagtare härigenom kallade och förelagde vid det i 5 § af Kongl. Commerce-Collegii Reglemente den 27 Jan. 1847 stadgade vite 5 Rdr 16 sk. Banko för hvarje, att sednast nästa Måndag den 18:de i denna månad, till Handtverksföreningens Protocollsförande, Notarien F. Majjer allemna skriftliga uppgifter å hos dem befintlige Geseller, Lärlingar och andre för yrket hos dem varande arbetare, likasom hvad Färgare och Garfvare angå, den summa, som influtit för under förlutna året färgadt och garfvadt gods, och dervid Garfvare iakttaga att summan för Smörjkläder, Sulläder och Skinn, serskildt för hvardera sorten utföres; Kommande underlåtenhet härutinnan att hos vederbörande Stadsfiskal anmälas, för åtals anställande. Amål den 13 Mars 1850.

På Fabriks- och Handtverks-Föreningens vägnar
C. OLSSON.

F. Majjer.

Till salu:

Beijerskt Öl

i hel- och half-buteljer, de förre till 12 sk. och de sednare till 8 sk. rgs pr. butelj, försäljes å Stadens Gästgärvaregård.

Råg, Korn, Blandkorn, Hafre, Ärtor, några tunnor Nylands utsädes-Råg och ett litet parti välbergadt Thimotheibö, allt af utmärkt godhet, försäljes hos

L. G. HÖGDAHL.

Beijerskt Öl på hel- och halfbuteljer försäljes i kommission af

J. P. Andrén.

O. BORGSTRÖM försäljer nyligen inkommit Holländskt rödt och hvitt Klöfver- samt Sveaskt Timotejfrö.

TRÄDGÅRDSFRÖ

af förra årets skörd, försäljas på Apotheket i Amål.

Holländskt rödt Klöfverfrö
af 1849 års skörd, säljes hos

J. A. Meijer.

Råg och Blandkorn
hos
A. P. Fjungberg.

Diverse.

AVERTERAS

resp. Stadens och Ortens Familjer, att vi i sommar komma att öppna Dansskola uti Amål, under lektionerne förekomma all modern Sällskapsdans, och vågar vi utbedja oss det tekningen dessförinnan sker hos Handlanden Herr R. Åbrandt, der Subskriptionslistan är att tillgå, och innesluta vi oss i de ärade Familjers hägkomst.

Götheborg den 23 Februari 1850.
John Aug. Gullbrandsson. Mari Ulr. Gullbrandsson.

Att hyra:

från den 1 nästa April eller den 1 Oktober, 5:ne Rum och Kök i öfra våningen af underteknads hus, jemte nödiga uthus, beläget vid stora gatan och torget. Amål i Mars 1850.

A. Holmgren.

P. S.

Just som tidningen skall läggas under pressen ha vi erhållit underrättelse om, att Wenern några fjerdingväg från Staden är ren från is, så att fiskare der utlagt refäs —; Stormen i början af veckan har orsakat denna rensning. Viken fördes dock ännu i går, och har af denna nattens vinter blifvit ytterligare starkt.